

8. Методика навчання іноземних мов і культур: теорія і практика: підручник для студ. класичних, педагогічних і лінгвістичних університетів / Бігич О. Б., Бориско Н. Ф., Борецька Г. Е. та ін. / за заг. ред. С. Ю. Ніколаєвої. – К.: Ленвіт, 2013. – 590 с.
9. Рєзнік Л. С. Аналіз теоретичних засад серії НМК з англійської мови для початкової школи / Л. С. Рєзнік // Іноземні мови. – 2010. – № 1. – С. 36–42.
10. Роман С. В. Методика навчання англійської мови у початковій школі: навчальний посібник / С. В. Роман. – К. Ленвіт, 2009. – 216 с.
11. Роман С. В. Методична підготовка студентів до реалізації дослідної діяльності вчителя іноземної мови в початковій школі / С. В. Роман // Іноземні мови. – 2007. – № 3. – С. 23–29.
12. Роман С. В. Теорія і практика навчання іноземних мов у початковій школі в контексті нової освітньої парадигми / С. В. Роман, О. О. Коломініна // Перспективи раннього навчання іноземних мов в Україні та за кордоном: монографія / за ред. І. В. Самойлюкевич. – Житомир: Вид-во ЖДУ ім. І. Франка, 2012. – С. 9–24.

REFERENCES

1. Bihych O. V. Teoriya i praktyka formuvannya metodychnoyi kompetentsiyi vchytelya inozemnoyi movy pochatkovoyi shkoly: navchal'nyy posibnyk [Theory and practice of method competence development of primary school foreign language teachers: teaching guide], Lenvit, 2006, 206 p.
2. Vovk O. I. Komunikatyvno-kohnityvna kompetentnist' maybutnikh filolohiv: nova paradyhma suchasnoyi osvity: monohrafiya [Communicative-cognitive competence of pre-service philologists: new paradigm of modern education: monograph] Cherkasy, 2013, 500 p.
3. Derzhavnyy standart pochatkovoyi zahal'noyi osvity [The state standards of primary education], Available at: <http://www.mon.gov.ua>
4. Kolominova O. O. Kontrol u navchanni inozemnoyi movy uchniv pochatkovoyi shkoly v aspekti pidruchnykotvorennya [Assessment in teaching a foreign language primary school learners through the perspective of textbook creation], Inozemni movy, 2014, Vol. 1, pp. 18-28.
5. Kolominova O. O. Orhanizatsiya pidsumkovoho kontrolyu navchal'nykh dosyahren' uchniv z anhliys'koyi movy u pochatkoviy shkoli [Organization of primary school learners' summative assessments of English] Inozemni movy, 2011, Vol. 3, pp. 38-47.
6. Kolominova O. O. Analiz shkil'noho pidruchnyka yak komponent metodychnoyi pidhotovky maybutnikh uchyteliv inozemnoyi movy i kul'tury [School textbook analysis as a component of instructional technology development of pre-service foreign language and culture teachers], 2015, Vol. 80, Part 2, pp. 139-145.
7. Kolominova O. O. Suchasni tekhnolohiyi navchannya anhliys'koyi movy u pochatkoviy shkoli [Modern technologies of teaching English in primary school] Inozemni movy, 2010, Vol. 2, pp. 40-47.
8. Bihych O. V. Borysko N. F., Borets'ka H. E., Metodyka navchannya inozemnykh mov i kul'tur: teoriya i praktyka: pidruchnyk dlya stud. klasychnykh, pedahohichnykh i linhvistychnykh universytetiv [Methods of teaching foreign languages and cultures: theory and practice: a textbook for students of classical, pedagogical and linguistic universities], K.: Lenvit, 2013, 590 p.
9. Ryeznic L. S. Analiz teoretychnykh zasad seriyi NMK z anhliys'koyi movy dlya pochatkovoyi shkoly [Theoretical principles analysis of English coursebooks for primary school], Inozemni movy, 2010, Vol. 1, pp. 36–42.
10. Roman S. V. Metodyka navchannya anhliys'koyi movy u pochatkoviy shkoli: navchal'nyy posibnyk [Methods of teaching English in primary school: teaching guide], Lenvit, 2009, 216 p.
11. Roman S. V. Metodychna pidhotovka studentiv do realizatsiyi doslidnoyi diyal'nosti vchytelya inozemnoyi movy v pochatkoviy shkoli [Instructional technology of students for implementing a primary school teacher research function], Inozemni movy, 2007, Vol. 3, pp. 23–29.
12. Samoilyukevych Teoriya i praktyka navchannya inozemnykh mov u pochatkoviy shkoli v konteksti novoyi osvith'oyi paradyhmy/Perspektyvy rann'oho navchannya inozemnykh mov v Ukrayini ta za kordonom, [The theory and practice of teaching foreign languages in primary school through the perspective of a new educational paradigm], Zhytomyr, ZhDU Franka, 2012, pp. 9–24.

УДК 378.147

НАТАЛІЯ ДОБРОВОЛЬСЬКА

natusikdob@ukr.net

викладач,

Одеська національна академія харчових технологій

ПРОБЛЕМА ІНТЕГРОВАНОГО ФОРМУВАННЯ У СТУДЕНТІВ АНГЛОМОВНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ В ЧИТАННІ ТА ГОВОРІННІ

Розглянуто проблему інтегрованого формування англомовної компетентності в читанні і говорінні. Описано принципи, в основі яких лежить ідея інтегрованого навчання видів мовленнєвої діяльності. Вказано, які ідеї необхідно враховувати в процесі розробки методики інтегрованого формування в студентів англомовної компетентності в читанні та говорінні: одночасне формування навичок та вмінь читання і говоріння; трактування читання і говоріння як цілей і засобів навчання; підготовка студентів до усного мовленнєвого висловлювання на основі роботи з текстом; використання текстів з метою створення інформаційної та лінгвістичної основи висловлювання; врахування особливостей професійного дискурсу; ретельний відбір текстового матеріалу; залучення механізму переносу навичок і вмінь читання та говоріння; письмова фіксація інформації, власних ідей; оволодіння лінгвосоціокультурними знаннями і вміннями паралельно з навчанням читання та говоріння.

Ключові слова: інтегроване навчання, читання, говоріння, англомовна компетентність, мовленнєва діяльність.

НАТАЛІЯ ДОБРОВОЛЬСЬКА

natusikdob@ukr.net

преподаватель,

Одесская национальная академия пищевых технологий

ПРОБЛЕМА ІНТЕГРИРОВАНОГО ФОРМИРОВАНИЯ В СТУДЕНТОВ АНГЛОЯЗЫЧНОЙ КОМПЕТЕНТНОСТИ В ЧТЕНИИ И ГОВОРЕНИИ

Рассмотрена проблема интегрированного формирования англоязычной компетентности в чтении и говорении. Описаны принципы, в основание которых положена идея интегрированного обучения видов языковой деятельности. Указаны идеи, которые должны быть учтены в процессе разработки методики интегрированного формирования у студентов англоязычной компетентности в чтении и говорении: одновременное формирование навыков и умений чтения и говорения; трактовка чтения и говорения как целей и средств обучения; подготовка студентов к устному речевому высказыванию на основании работы с текстом; использование текстов с целью создания информационной и лингвистической основы высказывания; учет особенностей профессионального дискурса; тщательный отбор текстового материала; использование механизма переноса навыков и умений чтения и говорения; письменная фиксация информации и собственных идей; овладение лингвосоциокультурными знаниями и умениями параллельно с обучением чтению и говорению.

Ключевые слова: интегрированное обучение, чтение, говорение, англоязычная компетентность, речевая деятельность.

NATALIA DOBROVOLSKA

natusikdob@ukr.net

Teacher,

Odessa National Academy of Food Technologies

THE ISSUE OF THE INTEGRATED FORMATION OF STUDENTS' ENGLISH COMPETENCE IN READING AND SPEAKING

The article analyses the investigations on the problem of integrated formation of students English competence in reading and speaking. The author observes the chronology of development of the methodological trends in integrated teaching foreign languages with emphasis on reading and speaking. The principles which are based on the idea of the integrated teaching of the four skills have been described. On the basis of modern scientific literature analysis the fundamental ideas of the methodology of integrated formation of students English competence in reading and speaking have been grounded: integrated formation of students English competence in reading and speaking presuppose parallel formation of reading and speaking skills; reading and speaking are both a goal and a means of teaching;

text activities should prepare students for speaking activities; texts should be used to create linguistic and information basis of the utterance; features of professional discourse must be considered; textual material should be selected carefully; the mechanism of transfer of reading and speaking knowledge and skills should be used; written record of certain information and own ideas must be encouraged; simultaneous forming of linguosociocultural knowledge as well as reading and speaking skills should be practised.

Keywords: *interconnected teaching, reading, speaking, English language competence, speech activity.*

Розпочата модернізація української системи вищої освіти спрямована на підвищення її якості та інтеграцію зі світовим освітнім простором для забезпечення ефективної співпраці українських фахівців із зарубіжними колегами. Однак успішність вказаного процесу може бути забезпечена за умови володіння фахівцями англомовною компетентністю в усіх видах мовленнєвої діяльності (МД).

За характером мовленнєвого спілкування у методичній літературі розрізняють види МД, які: а) реалізують усне спілкування (говоріння і аудіювання); б) реалізують письмове спілкування (читання і письмо). Крім того, визначають продуктивні (говоріння і письмо) та рецептивні (аудіювання і читання) види МД.

Через продуктивні види МД комунікант висловлює думку, виражає почуття, передає переживання, світобачення, ставлення, волевиявлення в усній і письмовій формах. Через рецептивні види МД людина (реципієнт, адресат) переважно здійснює прийом і переробку мовленнєвого спілкування (осмислювання, оцінювання, інтерпретування).

Варто відзначити, що на сучасному етапі спостерігається тенденція до інтегрованого навчання всіх чи окремих видів МД. Зокрема, великий інтерес викликає проблема інтегрованого формування іншомовної компетентності в читанні та говорінні.

Мета статті полягає в аналізі стану дослідження проблеми інтегрованого формування в студентів англомовної компетентності в читанні та говорінні з метою виокремлення ідей для подальшого обґрунтування і розробки відповідної методики.

Попри різні назви, інтегроване навчання видів МД вважається одним із провідних методичних принципів, в основу якого закладене взаємопов'язане формування знань, навичок та вмінь. Принцип інтегрованого навчання видів МД та аспектів мови передбачає одночасний розвиток мовленнєвих умінь в рамках визначеного програмою їх послідовно-часового співвідношення на основі загального мовного матеріалу [3, с. 115].

Е. Хінкель вважає, що принцип інтегрованого навчання мовленнєвих умінь базується на ідеї, що тексти для читання та аудіювання слугують ефективною основою для розвитку вмінь говоріння та письма, а також зосереджується на комунікації та текстовій діяльності студентів [7, с. 116].

Проведений нами аналіз свідчить, що згадані принципи передбачають одночасне формування чотирьох видів МД та аспектів мови, яке має інтегрований характер і базується на певних ознаках, притаманних кожному з видів МД, а відтак і врахуванні спільних психологічних механізмів.

Вагомий внесок у теорію інтегрованого навчання видів МД здійснила В. І. Статівка, описавши методологічні основи формування вмінь з різних видів МД у процесі підготовки і створення текстів різних жанрів [5]. Під інтегрованим навчанням авторка мала на увазі паралельне навчання всіх видів мовленнєвої діяльності на основі загального мовно-мовленнєвого матеріалу, який передбачає: а) певну послідовність в роботі з видами МД (від рецептивної діяльності до продуктивної в таких варіантах поєднання її видів: слухання – говоріння; слухання – говоріння (монологічне і діалогічне мовлення) – написання листа, читання – говоріння, читання – говоріння (монологічне і діалогічне мовлення) – письмо); б) управління формуванням предметного плану висловлювань і текстів; в) організацію самостійної інтелектуально-мовленнєвої діяльності [5].

С. В. Гапонова запропонувала розглядати взаємопов'язане навчання видів МД в наступних опозиціях: недиференційоване-диференційоване навчання; послідовне-паралельне навчання; аспектизоване-інтегроване навчання. Дослідниця визначає, що «сутність цих опозицій полягає у різних поглядах на проблему навчання всіх видів іншомовної комунікації, а саме аудіювання, говоріння, читання і письмо» [1, с. 13]. Авторка намагається знайти відповіді на питання: Чи варто розділяти навчання продуктивних і рецептивних видів МД? Які види (усні

чи письмові) МД необхідно розвивати спочатку? Яке навчання видів МД є ефективнішим – комплексне чи аспектне? Науковець стверджує, що застосування принципу інтегрованого навчання видів МД зовсім не передбачає одночасного навчання цих видів та непослідовної роботи над кожним видом. Також не потрібно ігнорувати специфічні особливості кожного окремого виду МД. С. В. Гапонова обґрунтовано вважає, що використання одного й того ж матеріалу для навчання всіх видів МД є помилковим.

Крім того, використання методичних прийомів і засобів повністю залежатиме від вибраного виду МД, що формується. Вчена пропонує об'єднувати всі види МД попарно для полегшення роботи з ними на практиці: 1) за матеріальною основою звуки-літери: усні (говоріння, аудіювання) і письмові (письмо, читання); 2) за смислосприйняттям і смисловираженням: рецептивні (аудіювання, читання) і продуктивні (говоріння, письмо) [1, с. 13].

Підтримуючи думку С. В. Гапонової щодо доцільності врахування окреслених опозицій, вважаємо можливими також опозиції аудіювання-говоріння, читання-говоріння, оскільки, з одного боку, тексти можуть слугувати ефективною основою для розвитку вмінь говоріння, а з іншого – вміння говоріння сприяють кращому розумінню текстів.

Ми погоджуємося з С. А. Логвіною в тому, що відсутність взаємопов'язаної основи навчання продуктивних та рецептивних видів МД гальмує формування кожного з них і не дає необхідних прогнозованих результатів [2]. Помилково вважати, що існує можливість навчання кожного вміння окремо від інших комунікативних умінь, оскільки навчаючи, наприклад, письму, ми відразу формуємо вміння читання, яке відповідно є основою для подальшого формування говоріння, а зрештою і аудіювання.

З філософської точки зору доцільно би взяти таке поняття, як «синергія». Воно означає сумарний ефект, який полягає в тому, що за взаємодії двох або більше факторів їх дія суттєво переважає ефект кожного окремого компонента у вигляді простої їх суми [4, с. 560]. З методичної точки зору це явище реалізується через взаємодію, з'єднання, інтеграцію окремих видів мовленнєвої діяльності для досягнення кращого результату навчального процесу, ніж результат використання кожного виду окремо або по чергову [2].

Вважаємо за доцільне детальніше зупинитись на аналізі інтегрованого формування іншомовної компетентності в читанні та говорінні з метою визначення кола питань, які потребують вирішення, а також виокремлення науково доведених положень, актуальних у контексті тематики нашого дослідження.

Під терміном «інтегроване формування іншомовної компетентності в читанні та говорінні» ми розуміємо інтегрований та за необхідності диференційований його характер, який передбачає комплексне формування знань, навичок і вмінь читання та говоріння з урахуванням їхніх сутнісних характеристик та спільних психологічних механізмів.

Серед західних учених дедалі більшої ваги набуває проблема інтегрованого навчання чотирьох видів МД і культури. І хоча формування лінгвосоціокультурних умінь пропонується здійснювати інтегровано з умінями аудіювання та говоріння чи читання і письма [9, с. 273], вважаємо, що інтегроване навчання читання та говоріння може бути ефективним за умови методично коректної організації навчання і повинно передбачати паралельне комплексне оволодіння лінгвосоціокультурними знаннями та вміннями.

У трактуванні Р. Керна розуміння складніших текстів для читання передбачає інтеграцію усіх умінь, а також знання культурних реалій. Водночас, на думку вченого, щоби коректно висловлюватись в усній чи письмовій формах, необхідно володіти вміннями читання на відповідному рівні для ознайомлення з відповідними моделями та здобуття необхідної інформації (щодо теми спілкування та мовних засобів). Учений стверджує, що навчання повинно зосереджуватися навколо текстів [8, с. 5]. Такий підхід свідчить про взаємозв'язок читання, з одного боку, та говоріння і письма, з іншого, а також про особливу роль, яку Р. Керн відводить читанню.

Про залежність ефективності читання від рівня сформованості вмінь говоріння вказує Е. Б. Бернхардт [6, с. 54].

Таким чином, аналіз наукової літератури дав змогу виокремити ідеї, які доцільно врахувати при розробці методики інтегрованого формування в студентів англomовної компетентності в читанні та говорінні:

- одночасне формування навичок та вмінь читання і говоріння;

- трактування читання і говоріння як цілей і засобів навчання;
- підготовка студентів до усномовленневого висловлювання на основі роботи з текстом;
- використання текстів із метою створення інформаційної та лінгвістичної основи висловлювання;
- урахування особливостей професійного дискурсу;
- ретельний відбір текстового матеріалу;
- залучення механізму переносу навичок та вмій читання та говоріння;
- письмова фіксація інформації, власних ідей;
- оволодіння лінгвосоціокультурними знаннями та вміннями паралельно з навчанням читання та говоріння.

Крім того, аналіз сучасних досліджень дав змогу зробити висновок, що в більшості наукових доробок читання розглядається як засіб навчання говоріння. Не заперечуючи важливості читання для навчання говоріння, вважаємо, що і говоріння може бути певною основою для формування навичок та вмій читання.

Разом з тим на сучасному етапі залишається недостатньо вивченим питання можливості переносу навичок та вмій говоріння у читання як засобу інтенсифікації навчального процесу.

ЛІТЕРАТУРА

1. Гапонова С. В. Взаємопов'язане навчання видів мовленнєвої діяльності у процесі навчання іноземної мови / С. В. Гапонова // *Іноземні мови*. – 2009. – № 2. – С. 13–16.
2. Логвіна С. А. Синергія видів мовленнєвої діяльності у навчальному процесі / С. А. Логвіна // *Вісник Національної академії Державної прикордонної служби України*. – 2013. – Вип. 5. [Електронний ресурс] – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vnadps_2013_5_17.
3. *Методика навчання іноземних мов і культур: теорія і практика: підручник для студ. класичних, педагогічних і лінгвістичних університетів* / О. Б. Бігич, Н. Ф. Бориско, Г. Е. Борецька та ін.; за заг. ред. С. Ю. Ніколаєвої. – К.: Ленвіт, 2013. – 590 с.
4. *Новий словник іншомовних слів: близько 40000 сл. і словосполучень* / Л. І. Шевченко, О. І. Ніка, О. І. Хом'як, А. А. Дем'янюк. – К.: АРІЙ, 2008. – 672 с.
5. Статівка В. І. Взаємопов'язане навчання видів мовленнєвої діяльності учнів основної школи в процесі підготовки та створення текстів: автореф. дис. ... д-ра пед. наук: 13.00.02 / В. І. Статівка. – К., 2006. – 40 с.
6. Bernhardt E. B. *Understanding Advanced Second-Language Reading* / E. B. Bernhardt. – New York, NY: Routledge, Taylor and Francis Group, 2010. – 218 p.
7. Hinkel E. *Integrating the four skills: Current and historical perspectives* / E. Hinkel // *Oxford Handbook in Applied Linguistics*; R.B. Kaplan (Ed.). – 2nd ed. – Oxford University Press, 2010. – P. 110–126.
8. Kern R. G. *Literacy and language teaching* / R. G. Kern. – Oxford: Oxford University Press, 2000. – 304 p.
9. Vernier S. *The five language skills in the EFL classroom* / S. Vernier, S. Barbuzza, S. D. Giusti, G. Moral. // *Nueva Revista de Lenguas Extranjeras*. – 2008. – N 10. – P. 263–291.

REFERENCES

1. Gaponova S. V. *Vzayemopovyazane navchannya vydiv movlennyevoyi diyal'nosti u procesi navchannya inozemnoyi movy* [Integrated teaching different speech activities in foreign language teaching] // *Inozemni movy*, 2009, Vol. 2, P. 13–16.
2. Lohvina S. A. *Synerhiya vydiv movlennyevoyi diyal'nosti u navchal'nomu protsesi*, *Visnyk Natsional'noyi akademiyi Derzhavnoyi prykordonnoyi sluzhby Ukrayiny*, 2013, Vyp. 5. [Synergy of speech activities in educational process] – *Rezhym dostupu: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vnadps_2013_5_17*.
3. *Metodyka navchannya inozemnykh mov i kul'tur: teoriya i praktyka: pidruchnyk dlya stud. klasychnykh, pedahohichnykh i linhvistychnykh universytetiv* [Methods of teaching foreign languages and cultures: theory and practice], *Bihych O. B., Borysko N. F., Borets'ka H. E. ta in.; za zah. red. S. Yu. Nikolayevoyi*. K.: Lenvit, 2013. 590 p.
4. *Novyy slovnyk inshomovnykh sliv: blyz'ko 40 000 sl. i slovospoluchen'* [New dictionary of foreign words: nearly 40000 words and word combinations], *L. I. Shevchenko, O. I. Nika, O. I. Khom"yak, A. A. Dem"yanyuk; za red. L. I. Shevchenko*. K.: ARIY, 2008. 672 p.
5. *Stativka V. I. Vzayemopov"yazane navchannya vydiv movlennyevoyi diyal'nosti uchniv osnovnoyi shkoly v protsesi pidhotovky ta stvorenniya tekstiv* [Integrated teaching secondary pupils speech activities in the process of preparing and creating texts], *avtoref. dys. ... d-ra ped. nauk: 13.00.02*. – K., 2006. – 40 p.

6. Bernhardt E. B. Understanding Advanced Second-Language Reading / E. B. Bernhardt. – New York, NY: Routledge, Taylor and Francis Group, 2010. 218 p.
7. Hinkel E. Integrating the four skills: Current and historical perspectives / E. Hinkel // Oxford Handbook in Applied Linguistics; R.B. Kaplan (Ed.). – Oxford University Press, 2010. 2nd ed. P. 110–126.
8. Kern R. G. Literacy and language teaching / R. G. Kern. – Oxford: Oxford University Press, 2000. – 304 p.
9. Vernier S. The five language skills in the EFL classroom / S. Vernier, S. Barbuzza, S. D. Giusti, G. Moral // Nueva Revista de Lenguas Extranjeras. – 2008, Vol. 10. P. 263–261.

УДК 378.016:811.111

НАТАЛІЯ БЕЛОНОЖКО

natali-belon@mail.ru

кандидат педагогічних наук, доцент,

Київський національний університет імені Тараса Шевченка

ЦІННІСНІ ОРІЄНТАЦІЇ ЯК КОМПОНЕНТ ФОРМУВАННЯ ІНШОМОВНОЇ ПРОФЕСІЙНОЇ КОМУНІКАТИВНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНЬОГО ФАХІВЦЯ

Обґрунтовано пріоритетність проблеми формування ціннісних орієнтацій у сучасній науці. Визначено ціннісну орієнтацію як складний соціально-психологічний феномен структури особистості студента, що уособлює його ставлення до різних сфер матеріального і духовного світу, відображає рівень його розвитку, здійснює регуляцію діяльності та поведінки у повсякденному житті і дає проєкцію на ціннісні орієнтири майбутньої професійної діяльності. Виокремлено підходи до формування ціннісної орієнтації студентів у процесі розвитку їхньої іншомовної професійної комунікативної компетентності. Практичне застосування теоретичних положень відображено у прикладах використання мистецтва як платформи для розумової і пізнавальної діяльності, в процесі якої викристалізуються світоглядні основи особистості.

Ключові слова: ціннісна орієнтація, іншомовна професійна комунікативна компетентність, рефлексивний підхід, професійно орієнтований підхід, культурологічний підхід.

НАТАЛІЯ БЕЛОНОЖКО

natali-belon@mail.ru

кандидат педагогических наук, доцент,

Киевский национальный университет имени Тараса Шевченко

ЦЕННОСТНЫЕ ОРИЕНТАЦИИ КАК КОМПОНЕНТ ФОРМИРОВАНИЯ ИНОЯЗЫЧНОЙ ПРОФЕССИОНАЛЬНОЙ КОМУНІКАТИВНОЙ КОМПЕТЕНТНОСТИ БУДУЩЕГО СПЕЦИАЛИСТА

Обосновано, что формирование ценностных ориентаций в современной науке является приоритетной проблемой. Обобщено определение ценностной ориентации как сложного социально-психологического явления структуры личности студента, которое характеризует его отношение к различным сферам материального и духовного мира, отражает уровень его развития, осуществляет регуляцию деятельности и поведения в повседневной жизни и дает проєкцию на ценностные ориентиры будущей профессиональной деятельности. Выделены подходы к формированию ценностной ориентации студентов в процессе развития их иноязычной профессиональной коммуникативной компетентности. Практическое применение теоретических положений отражено в примерах использования искусства как платформы для умственной и познавательной деятельности, в процессе которой выкристаллизовываются мировоззренческие основы личности.

Ключевые слова: ценностная ориентация, иноязычная коммуникативная профессиональная компетентность, рефлексивный подход, профессионально-ориентированный подход, культурологический подход.